

Misjonsmagasinet

Tema: Misjon og bistand

ET TEMAMAGASIN FRA DE NORSKE PINSEMENIGHETERS YTREMISJON

Innhold

S 2: Oddwin Solvoll
– Ressurskrise

S 3: Bjørn Bjørnø
– Misjon med begge hender

S 4 - 5: Peter Thuku
– Menigheter er mest nøytrale –
yter lik hjelp til alle

S 6 - 7: K.D. Bhutt
– Hjelp til fattige gir evangeliet
kjøtt på bena

S 8 - 9: Jørn Lemvik
– Tydelig identitet og helhetlig
arbeid er viktig

S 10 - 11: Vannsalg betaler for
gatebarn

S 12 - 13: Bulambo Lembelembe
– Fredsarbeid blant overgripere
og terrorister i Kongo

S 14: Skolebøker på lokale
indianerspråk

S 14: Sveinung Djupedal
– Suksesskolen for somaliere i
Wajir

S 16 - 17: Grace Auma, Rodah
Mutawe
– Inntekt styrker selvtiliten for
kvinner, rangert som kveg

S 19: Hvem, hva, hvor om PYM

S 20: Elisabeths dramatiske
tenåringsliv

Forsidebilde: shutterstock.com

Ressurskrise?

Til tross for at Norge forsyner store deler av verden med olje, opplever vi her hjemme på berget energikrise. Kraftprisene stiger og distribusjonsnettet er ikke kraftig nok dimensjonert til at alle landsdeler kan få tilstrekkelig energi i henhold til prognosen for vekst. Vi kaller det energikrise. Krisen består i at vi ikke uhemmet kan ekspandere, eller at vi på kalde dager må beholde genseren på innendørs.

Politikerne skylder på hverandre og tenker og planlegger stort sett ikke lenger enn de fire år de selv er valgt til å styre landet.

VANT TIL Å SLØSE

Det er ikke bare fordi vi lever i det kalde nord at vi nordmenn ligger høyt på statistikken over ressursforbruk. Vi har blitt vant til å sløse. Hvor mange halvdrukne brusflasker ligger ikke og slenger gatelangs og i parker. Brusene som er kjøpt, men ikke drukket, er én ting. Tomflasken blir søppel i stedet for å pante den, få penger igjen, og flasken blir en ressurs i gjenvinning. Til en tannpuss for en gjennomsnitt nordmann går det ca. 22 liter vann. Da snakker vi om rent drikkevann som går rett i sluket mens man uanfektet renser tennene. Samme jobben kunne vært gjort med to desiliter vann i et glass.

I en sammenlikning utarbeidet av globalis.no fremkommer det at hvis alle mennesker på jorden brukte like mye ressurser som en gjennomsnittlig innbygger i Bangladesh, ville vi trenge 30 prosent av jordens ressurser. Hvis alle mennesker på jorden skulle bruke like mye ressurser som en gjennomsnittlig innbygger i Norge, ville vi trenge 3,2 ganger av alle

jordens ressurser. Tilsvarende tall for USA er 5,3 ganger jordens ressurser.

På dette området forsyner vi oss godt av jordens forråds-kammer, som kanskje burde vært mer likelig fordelt.

KOMMER SELV FRA MAGRE KÅR

Jordbruksmessig er Norge et karrig land. Fra gammelt av, da det var vanlig å leve av egen matproduksjon, var Norge et av Europas fattigste land. Vår magre jord lå brakk og forfrossen store deler av året. Det er en velsignelse at vi i dag har kommet ut av fattige kår og kan høste av naturens ressurser, slik at landet nå er et godt kongerike å bo i. Mange berømmer den norske befolkning som i stor grad bidrar med hjelp og utviklingsprosjekter i land der dette er et behov. Vi bør være bevisste på at vi ikke er knepne når det gjelder å hjelpe andre som er i nød.

Hjelp til selvhjelp kan være en verdifull innsats. Nå må vi også se på nødvendigheten av å kjøpe varer som produseres i disse land – til

full pris. Å være stabile kunder og handelspartnere er kanskje den beste hjelpen på lang sikt.

ODDWIN SOLVOLL
Redaktør i Misjonsmagasinet. Informasjonskonsulent i PYM

«Vi bør være bevisste på at vi ikke er knepne når det gjelder å hjelpe andre som er i nød.»

ODDWIN SOLVOLL

www.pym.no

UTGITT AV

PYM - De norske pinsemenigheters ytre misjon
Boks 2 Tveita,
0617 Oslo

REDAKSJON

Trond Filberg,
Oddvar Johansen
Bjørn Bjørnø

Redaktør: Oddwin Solvoll
info@pym.no

PYM

Telefon: 22 75 91 20
Telefon: 47 45 45 54
Telefaks: 22 26 61 33

post@pym.no
www.pym.no

GRAFISK FORMGIVNING

Jill Hestengen
Korsets Seier Publikasjoner AS

www.k-s.no
post@k-s.no

Misjon med begge hender

Jesús Kristus har bedt oss om å bringe evangeliet til alle folkeslag. Han har gitt oss et misjonerende mandat, der evangelisering har prioritet. Oppdraget går, ifølge misjonsbefalingen, ut på å gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler. Av den grunn legger vi ikke skjul på at vi driver menighetsplantende og menighetsbyggende arbeid. PYM ser det som et privilegium å dele de gode nyhetene med så mange som mulig. Budskapet om forsoning og frelse har bare positive sider, selv om det også innebærer radikal konfrontasjon med synd og ondskap. Jesu tilbud om ny start og nytt liv er det beste som har hendt oss, og vi kan ikke annet enn å gi det videre til andre.

Den samme Jesus som gir et radikalt misjonsoppdrag, gir en like radikal utfordring til å vise nestekjærlighet. Når Jesus sier; "Du skal elske din neste som deg selv." er alle mennesker inkludert i begrepet; "din neste". Det hefter heller ikke noen avgrensning ved den gyldne regel. Gjensidighetsprinsippet gjelder ikke bare i forhold til kristne, jøder eller mennesker som søker Gud, alle mennesker er inkludert. Når Gud elsker alle, må vi søke å gjøre det samme.

På dette grunnlaget vil jeg hevde at misjon er å tjene med begge hendene. Med den ene hånden gir vi ut evangeliet, med den andre viser vi oppriktig nestekjærlighet.

For misjon handler om medlidenhet overfor de som har det vondt. Misjon innebærer å vise barmhjertighet overfor fattige. Misjonen kan ikke og vil ikke overse de svakeste. Vi må hjelpe der vi kan. Misjon handler om å arbeide for frihet for undertrykte, om å fremme fred og forsoning på alle nivåer i samfunnet. Misjon har en diakonal dimensjon som ikke er overstyrt av det misjonerende oppdraget, men forankret i ubetinget nestekjærlighet. Med denne verdiforankringen driver PYM bistand og humanitært arbeid.

På samme måte er ikke PYMs evangeliske virksomhet bare forankring i misjonsbefalingen, men like mye i det doble kjærlighetsbudet. Tilbudet om frelse er nettopp forankret i Guds fullkomne kjærlighet. Vi ber ikke om unnskyldning for at vi forsøker å vinne mennesker for Guds rike. Vi forkynner evangeliet fordi vi mener at alle trenger Guds evige frelse. Derfor

utfordrer vi også mennesker til radikal etterfølgelse av Jesus Kristus.

For det handler ikke om enten eller, men om både og. Vi vil strekke ut nestekjærlighets hånd til alle mennesker. Vi vil også strekke ut den andre hånden med evangeliets befriende kraft. Vi vil ha øye for den medmenneskelige dimensjonen, men like fullt ha fokus på den åndelige dimensjonen. Vi vil lytte til ropet fra mennesker med store humanitære behov, men ikke overhøre ropet som bunner i den åndelige nøden. Vi vil ikke velge mellom disse sidene ved misjonsarbeidet, men vi vil skjelle. For vi vet forskjell på høyre og venstre hånd. Dette innebærer at vi sørger for å forvalte bistandsmidler etter myndighetenes krav. På samme måte som vi forvalter midler gitt til misjonerende formål etter givernes ønske. Dessuten glemmer vi ikke at høyre og venstre hånd er skapt for å samarbeide. Derfor vil PYM fortsette å drive misjon med begge hendene.

«Med den ene hånden gir vi ut evangeliet, med den andre viser vi oppriktig nestekjærlighet.»

BJØRN BJØRNØ

BJØRN BJØRNØ
Generalsekretær i PYM

Bulambo Lembelembe tildelt Rafto-prisen 2008

– PYM GLEDER SEG MED PRISVINNEREN

Torsdag 25. september 2008 offentliggjorde stiftelsen Rafto årets pris til kongoleseren pastor Bulambo Lembelembe Josué.

TEKST TROND FILBERG
ADMINISTRASJONSLEDER I PYM

– Vi gleder oss stort over at Rafto-prisen er tildelt pastor Bulambo Lembelembe Josué. At Lembelembe får denne prisen er en anerkjennelse av hans innsats i den positive freds- og forsoningsprosessen som nå skjer i D.R. Kongo og for hans innsats for å hjelpe ofre for krigshandlingene. Prisen er også en bekreftelse på at kirkene med deres ledere kan ha en viktig rolle i vanskelige humanitære

kriser og fredsprosesser, uttaler Bjørn Bjørnø som er generalsekretær i PYM, De norske pinsemenigheters ytre misjon.

PYM har gjennom mange tiår hatt et nært samarbeid med den nasjonale pinsekirken som Lembelembe har vært leder for. I denne perioden tok han initiativ til et omfattende arbeid for å reintegrere tidligere barnesoldater og hjelp til kvinner og jenter utsatt for seksualisert vold. Et arbeid som pågår i dag og som støttes av norsk UD.

– Det norske UD's bevilgninger til PYMs prosjekter har vært viktig for det arbeidet Lembelembe har vært pådriver for i D.R. Kongo, sier Bjørnø.

Solbjørg Sjøveian som er PYMs programansvarlig for humanitære innsatser i D.R. Kongo, mener at prisen setter fokus på den humanitære krisen som pågår i landet. En krise som ofte blir klem, men som har rammet flere folk enn noen annen konflikt siden andre verdenskrig. Spesielt har kvinner og barn blitt rammet.

Pastor Bulambo Lembelembe

PROSJEKTLEDER PETER THUKU OM BISTAND I KENYA:

– Menigheter er mest nøytrale – yter lik hjelp til alle

– Menighetene er mest nøytrale og yter lik hjelp til alle, uten hensyn til religiøs, kulturell eller politisk tilknytning, forsikrer Peter Thuku fra Kenya. Her forklarer han hvordan bistandshjelp virker på dem som mottar den.

TEKST ODDWIN SOLVOLL

Mediene har lett for å fokusere på og blåse opp det negative med bistand, mens det positive forbigås i stillhet. Hvordan virker egentlig vår velmente hjelp på dem som mottar den?

Er det noen som vet hvordan bistand fungerer i lokal-samfunnene er det kenyeneren Peter Thuku. Da hans hjemland eksploderte i voldshandlinger og stamme-feider etter presidentvalget i 2007, stod Peter Thuku i spissen for deling av nødhjelpen som kom fra Norge gjennom PYMkontoret.

– På hvilken måte påvirker bistandshjelpen dere får fra Norge, forholdene i lokalmiljøet der den ytes?

– Bistandshjelp er et viktig bidrag i å støtte det lokale initiativ til utvikling, som ellers ville manglet økonomisk eller tekniske muligheter til å sette i gang. Bistand som kanaliseres til prosjekter med lokalt initiativ, stimulerer lokalbefolkningens produktivitet og gir dem muligheten til å gjennomføre planer som ellers hadde virket uoverkommelige. Bistandshjelp fra Norge har støttet utviklingen i Kenya på mange områder. For eksempel har hjelp til å etablere helseforetak minsket risikoen for kvinner under svangerskap

og fødsler. Klinikken i Thessalia og Nyambare er gode eksempler på dette. Begge har svangerskapsavdelinger som også gir tilbud til spebarn. Offentlige helseklinikker finnes bare i sentrale strøk og er vanskelige å nå for de syke, eller mennesker i krise. Norsk bistand har i disse tilfellene lettet tilgangen til helseinstitusjoner og bidratt til å bekjempe sykdom og fattigdom.

Thuku forteller at bistand til utdannelse har gitt lokalbefolkningen skolebygg og undervisningsmateriale. Barn som tidligere ikke fikk undervisning fordi det manglet skole, lærer nå å lese og skrive. Barneskolen i Thessalia, som er bygget med midler fra Norge, er fortsatt den eneste skolen i området, påpeker han. I provinsen Nyanza er det bygget flere skoler med norsk bistand. De er nå utdanningscentre i sin region.

– Som et land i tredje verden har Kenya på grunn av svak økonomi ikke vært i stand til å følge med i den globale utviklingen. Siden innbyggernes behov ikke kan vente, er all hjelp til utvikling kjærkommen. Nesten halvparten av Kenyas befolkning har mindre enn én US-dollar å leve for per dag. Myndighetene har ikke tilstrekkelig økonomi i ryggen til nødvendig samfunnsutvikling. Uten bistandshjelp utenfra ville utviklingen stanse helt opp, svarer Peter Thuku.

Som mange andre barn fra landsbygda fikk Peter Thuku sin grunnutdannelse i skoler drevet av pinsemenigheter. Etter en kort periode som lærer tok Peter et fireårig studium i kommunikasjon på universitetet i Nairobi. Han ble ferdig i 1998 og giftet seg samme år. Nå har han fire barn på ti, åtte og tvillinger på fem år og arbeider som prosjektleder i den kenyanske pinsebevegelsen, PPFK.

– Hvilken type bistand har etter din mening gitt gode resultater?

– De aller fleste gir meget gode resultater. Prosjekter rettet mot hiv/aids har vært vellykkede på den måten at de har bidratt til større oppmerksomhet rundt hva som er farlig og hva som er trygt i møte med pandemien. Tidligere ble hiv/aids sett på som straff, forbannelse og et resultat av synd. Nå ser vi at folk i landsbyer hvor hiv/aids-prosjekter har vært gjennomført, har en mer nyansert oppfatning. Det blir nå sett på som en hvilken som helst annen sykdom og man kan møte de som blir rammet på en annen måte.

Som menighetsmann er Thuku opptatt av et annet prosjekt han har fulgt med interesse: organisasjonsutviklingen for bedre ledelse i Free Pentecostal Fellowship of Kenya, PPFK (pinsebevegelsen i Kenya). Det har styrket nasjonaliseringsprosessen i PPFK og introdusert demokratisk lederskap i menighetsfelleskapet. Det har videre styrket det sivile samfunnet i Kenya.

FORMIDLER: – Bistand bør fortrinnsvis gis til prosjekter som målgruppen prioriterer, sier den erfarne bistandsformidleren, Peter Thuku.

– Å styrke sentrale institusjoner er avgjørende for å oppnå bedre ledelse og påvirke en samfunnsendring til det bedre, mener Peter Thuku.

– Vi er også svært takknemlige for nødhjelpen vi mottok sist vinter. Under voldsomheten som oppstod etter det siste valget i Kenya, fikk vi raskt humanitær nødhjelp fra Norge. Det var en stor hjelp for å lindre lidelsene til de mange interne flyktingene.

– Hvilke behov, som kan avhjelpe med bistandsmidler, mener du er størst i ditt land i dag?

– Kenya har store behov. Hiv/aids er en landsomfattende katastrofe der over halvannen million mennesker har fått viruset. For å få bukt med infeksjonen er det påkrevet med styrket innsats på området. De som er rammet av viruset trenger omsorg og hjelp. Videre er det nødvendig å styrke prevensjonstrategier for å hindre at nye blir rammet.

– Vi trenger støtte til fred og forsoningsarbeid mellom ulike etniske grupperinger etter voldsomhetene som oppstod etter presidentvalget i 2007. Prosjekter som satser psyko-sosialt og kan gjenoppbygge livsbetingelsene til dem som ble hardt rammet av volden er nødvendig.

– Ungdom er i sterkt behov av inntektsgivende prosjekter som kan hjelpe dem å komme i gang med arbeid til eget livsopphold. Mange unge retter seg mot sitt engasjement i vold og plyndring, da de ellers er helt uten inntekt til å brødfø seg selv og sin familie. Hadde de hatt et inntektsgivende arbeid å gå til, ville volden straks blitt redusert.

– Det er behov for støtteprogram som bidrar til god styring, demokrati og lederskap for å innføre forpliktende og åpent lederskap, i den hensikt å styrke det sivile samfunnet i den prosessen det til enhver tid er inne i. Videre ser jeg behov for miljøprosjekter som sikter mot endret jordbruk i forhold til klimaforandringer som følger av global oppvarming, samt prosjekter rettet mot kvinners situasjon. Med inntekts-givende aktiviteter står kvinner sterkere rustet til å forsørge familien med mat og betale for barnas skolegang.

– Hvordan mener du bistand bør ytes for å gi best hjelp uten at mottakeren blir avhengig av hjelpen?

– Bistand bør støtte og styrke mottakerens eget potensial. Mottakeren bør få et eierskap til sin utvikling,

FATTIG LAND: – Nesten halve befolkningen har mindre enn én US-dollar å leve for om dagen, informerer Peter Thuku, og peker ut Kenya på globusen. – Derfor er all hjelp til utvikling kjærkommen, mener han.

noe som vil føre til selvstendighet. All økonomisk utvikling som kan lede folk ut av fattigdom, bidrar til selvstendighet. Bistand bør fortrinnsvis gis til prosjekter som er prioritert av målgruppen.

«I Kenya finner man kirker overalt. Det er uten tvil en fordel når det gjelder å nå ut til alle steder med ulike hjelpeforetak.»

PETER THUKU

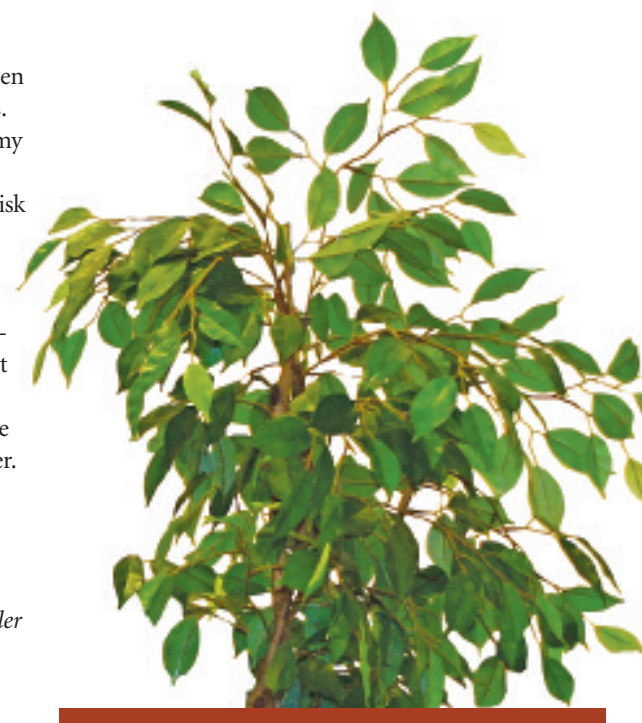
– Kan du nevne eksempler der bistand har ført til permanente løsninger?

– I de tilfeller der helse- og skolebygninger var behovet, har bygging av disse funnet en løsning på permanent basis. Skolen Wajir Success Academy er et godt eksempel der et fattig og marginalisert somalisk samfunn nå har en stabil undervisning for sine barn i Nordøst-Kenya. I Thessalia ble det boret etter vann, noe som fortsatt forsyner hele nærmiljøet med rent drikkevann. Kvinneprosjektet Tuinuane (å løfte hverandre opp) har inspirert kvinner til å spare og skaffe kapital til små inntekts-givende virksomheter. Også annet produktivt arbeid har blitt startet med bistandsmidler. Mange har hatt sine arbeidsplasser her og holdt på til de har blitt gamle.

– Ser du det som en fordel eller ulempe at bistandsmidler kanaliseres gjennom kristne menigheter?

– I Kenya finner man kirker over alt. Det er uten tvil en fordel når det gjelder å nå ut til alle steder

med ulike hjelpeforetak. Menighetene har sine egne diakonale tjenester som yter ulik hjelp i samfunnet. I forhold til myndighetene eller andre frittstående organisasjoner er kirken den mest nøytrale. Vi yter lik hjelp til alle uten hensyn til religiøs, kulturell eller politisk tilknytning, forsikrer Peter Thuku.

Hjelp til fattige gir evangeliet kjøtt på bena

I en av hinduenes helligste byer i Nord-India, Kurukshetra, går sosiale hjelpeinnsatser og forkynnelsen av evangeliet hånd i hånd. Pastor K.D. Bhutt er høykastebramineren som møtte Jesus, og som i dag ikke lenger er opptatt av Indias kastesystem. For evangeliet gjelder hele mennesket.

TEKST & FOTO ODDVAR JOHANSEN

MYE FATTIGDOM

– Da jeg ble frelst fikk jeg også en genuin nød for mine medmennesker. India har mye rikdom, men enda mer fattigdom. Hinduismens kastesystem fører til fattigdom, og derfor gikk det fort opp for meg at vi må arbeide på flere områder for å gi menneskene mening med livet, sier pastor K.D. Bhutt.

– Selv om vi ser evangeliets forvandlende makt i folks liv, kan man si at det ikke er nok «bare» å preke. Jesu kjærlighet må også vises i handling. Dersom evangeliet gjelder hele mennesket, må vi også gi dem en framtid på det sosiale området, sier pastor Bhutt.

Han var lærer ved pinsevennes bibelskole i Dhara Dun. Selv om han følte seg hjemme der, opplevde han en uforklarlig uro i sitt hjerte. Han skjønnte snart at Gud hadde kalt ham til å forkynne for mennesker som ikke hadde hørt om Jesus.

Svaret lå like rundt hjørnet, i alle fall i indisk målestokk. Noen mil nedover mot New Delhi fantes Kurukshetra. En by som blir sett på som en av de aller helligste for landets 800.000.000 hinduer. Mange sammenligner den med Mekka for muslimer. Til Kurukshetra valfarter folk fra hele India, og dukker seg i de store innsjøene som er bygget for at folk skal få vasket bort sine synder. Ikke rart at det er vanskelig å drive kristen virksomhet der.

– Jeg bestemte meg for å bli blant 500 hindutempler og 2,5 millioner innbyggere når jeg hørte at det ikke var annen kristen virksomhet der, sier han.

Bhutt var heldig, og fikk kontakt med en mellomstor pinsemenighet i Norge. I Sion, Moi fantes det tilstrekkelig med ildsjeler til å gå inn i et samarbeid med menigheten The Temple of Christ i

Pastor K.D. Bhutt har tro på å hjelpe hele mennesket.

Kurukshetra. Nå går hele bredden av misjonsoppdraget hånd i hånd. I menigheten kommer hundrevis av mennesker sammen i tilbedelse og lovsang, mens i skolen er det hundrevis av barn som hver dag får elementær skolegang.

«Mange av elevene betaler ingenting for seg. Foreldrene deres er lut fattige.»

PASTOR
K.D. BHUTT

MISTET IKKE MOTET

Det sies at alle ting tjener dem til gode som elsker Gud, og det har de kristne i Kurukshetra fått oppleve at er sant.

– Vi møtte de norske myndighetene for å forsøke å få Noradstøtte til skoleprosjektet. Men de var veldig redde for at vi skulle drive kristen forkynnelse, sier Bhutt undrende,

og viser sin forundring over at et land med kristne røtter er så redde for sin egen religion.

Dessuten ønsket The Temple of Christ Church å starte en skole der engelsk var hovedspråket.

– Det finnes skoler som benytter hindi, men erfaringen har vist at dersom dagens barn skal komme noen vei i livet, må de lære seg å kommunisere på engelsk, som på mange måter er forretningspråket i India, sier K.D. Bhutt. Dette kjøpte ikke de offisielle representantene fra Norge.

Men Sion, Moi mistet ikke motet. Med ildsjelen Karl Georg Weld i spissen ble det samlet inn flere hundre tusen kroner. Mye mer enn man kunne ha forventet i en middelsstor menighet med et par hundre medlemmer.

– Noen synes nok det ble litt mye India, smiler Karl Georg Weld, da vi sto utenfor skolebygningen i Kurukshetra og hørte barn med forskjellige religio-

Karl Georg Weld fra Moi ønskes velkommen til skolen i Kurukshetra.

bagrunn og sosial standard sitere bibelvers, og takke Gud for at de får gå på skole.

– Mange av elevene betaler ingenting for seg. Foreldrene deres er lut fattige og eier ikke nåla i veggen. Derfor har vi alltid en kø av ca. 100 barn som vil inn på skolen, men vi har ikke verken plass eller økonomi akkurat nå, sier K.D. Bhutt.

Det er derfor de også har barn av velstående familier i skolen. I et land der kastesystemet gjør at braminere og daliter ikke omgås, vekker det ikke så lite oppsikt at deres barn sitter ved siden av hverandre på skolen i The Temple of Christ Church.

OVERDREVEN FRYKT

Frykten for at det skal forkynnes for de som går på skolen er overdreven. Til og med hinduene i Kurukshetra fryktet dette. Da de fikk nyheten om at skolen skulle bygges demonstrerte de foran byggeplassen. Men det fikk ikke de to menighetene i Kurukshetra og Mois tro til å vakle.

– Vi driver en ansvarlig virksomhet, og her diskrimineres ingen, verken av kjønn, status eller religion. Men vi underslår heller ikke vårt kristne vitnesbyrd, sier K.D. Bhutt.

Nå har de nye planer. I utkanten av byen har de gått til

innkjøp av en større tomt der de ser for seg en videregående skole. Da vi i den steikende varmen sto på taket til den eldgamle bygningen som står på området, kunne vi ikke annet enn å beundre vennene i Kurukshetra og på Moi. To vidt forskjellige steder i to vidt forskjellige områder av verden. Men da pastor Bhutt og Karl Georg Weld sto og pekte bortover tomten, så de noe som jeg ikke så. De så en nybygd skole til noen million kroner, som skal gi framtid og håp til hundrevis av unge indere. Slik er det med ildsjelene.

Takknemlige elever vinker til norske lesere.

INVITASJON TIL ENGASJEMENT

PYM inviterer til engasjement for å spre informasjon om livssituasjonen for mange mennesker i sør. Målet er å etablere ressursgrupper som kan formidle informasjon om utvalgte temaer til sin omgangskrets og i sin menighet.

HVERT ÅR løftes et nytt tema fram. Det rettes en spesiell oppmerksomhet mot dette tema i tillegg til at det blir informasjon om andre utvalgte temaer. I 2007 var temaet hiv/aids. For 2008 er tema kvinners situasjon.

AMBASSADØRENE møtes tre til fire ganger i året til fagkvelder og -dager for å oppdatere hverandre og oppsummere hva man har gjort. Vi oppdateres med foredrag om aktuelt tema. Samlingene legges i hovedsak til misjonskonferanser, sommerstevner og liknende for at det skal bli lett for den enkelte å komme.

Du er...

... en ung gutt eller jente som kjenner at du blir engasjert når du hører om utfordringene i sør.
... en som kan tenke seg å bruke tid på å informere venner og omgangskrets om utvalgte temaer.
... en som har kontakt med en menighet og kan formidle informasjon til denne.

Informasjon knytter bånd

VED Å spre informasjon om mennesker under andre levevilkår enn de vi er vant til, knytter man bånd mellom menneskene. På den måten kan du være med og hjelpe noen som i dag har det vanskelig.

MÅLET er å skape forvandling på områdene; kvinners situasjon, mikrofinans, kvinnelig omskjæring, hiv/aids og urfolkens kår.

MELD deg som ambassadør på mail: info@pym.no

GENERALSEKRETÆR I BISTANDSNEMNDA, JØRN LEMVIK:

Tydelig identitet og helhetlig arbeid er viktig

Vi må være tydelige på vår kristne identitet og arbeide helhetlig med mennesker, sier generalsekretær Jørn Lemvik i Bistandsnemnda, som i år formidler 142 millioner bistandskroner gjennom norske misjonsorganisasjoner.

TEKST & FOTO ODDWIN SOLVOLL

— **M**ens misjon og bistandsarbeid faller naturlig sammen i de fleste land, er dette en komplisert sak i Norge. Jeg tror det kommer av at vi prøver å anvende et vitenskapelig syn på mennesket, der vi splitter det opp i ulike felt. Selv føler jeg meg delvis som etioper, da jeg har bodd i Etiopia i 12, 13 år, og det faller naturlig for meg å se på mennesket som en helhet, slik de gjør. Det går ikke an å skille det åndelige og det fysiske i et menneskeliv. Etter etiopisk tankegang er det uintelligent å dele livet i to, fem eller flere deler. Som mennesker er vi en helhet, slår generalsekretær i Bistandsnemnda fast.

Problemene han sikter til stammer fra uttalelser og meningsutvekslinger der mediene har forsøkt å hausse opp påstander om at statlige penger til bistand koples sammen med evangeliserende tiltak.

TROENDE MED RESPEKT

— Jeg mener troen er et pre for oss, ikke et minus. Jeg tror ikke det går an å være verdinøytral, slik enkelte hevder. Det vil i hvert fall alminnelige etiopere ha vanskeligheter med å forestille seg. Da er det mer naturlig at vi med vår tro møter mennesker med en annen tro og viser at vi har respekt for hverandre.

Jørn Lemvik er forholdsvist ny i sjefsstolen i Norsk Misjons Bistandsnemnd, eller BN, som er den vanlige benevnelsen. Det var i februar i år han ble tilsatt i paraplyorganisasjonen som, på vegne av medlemmene, forvalter en samarbeidsavtale med Norad. BN skal også være et bistandsfaglig ressursenter for medlemmene, som består av 18 kristne trossamfunn eller organisasjoner.

Lemvik er lærerutdannet, men har arbeidet som konsulent med ledelse og organisasjonsutvikling gjennom ulike kirker i sør. Han har

vært misjonær for Norsk Luthersk Misjonssamband i seks år og arbeidet for Kirkens Nødhjelp i tre år. Fra Kina i øst til Bolivia i vest har Lemvik hatt oppdrag. Samlet har han vært nær 13 år i Etiopia, hvor han føler sterkest tilknytning.

KIRKEN ER SAMFUNNETS STRUKTUR

Norad er det statlige direktoratet for utviklings samarbeid. Det er gjennom Norad statlige midler til bistand blir bevilget under Utenriksdepartementet.

— *Hvorfor kanaliseres noen av disse midlene i det hele tatt gjennom misjonsselskap når givnerne er så redde for at det skal blandes sammen med evangelisering, som de vet er et hovedanliggende i de fleste misjonsorganisasjoner?*

— De fleste utviklingsfunn i sør, hvor vi arbeider, mangler formelle strukturer, som er nødvendige for å kunne bevilge midler til for eksempel et lokalskyehus eller en landsbyskole. Denne strukturen har kirken gjennom lang tid bygget opp. Det er derfor en god utviklingsstrategi å finansiere godt, lokalt bistandsarbeid gjennom kirkens organisasjonsstruktur. Det ville vært meget omfattende og kostbart om Norad eller andre, selv skulle etablere strukturer for å drive sitt bistandsarbeid. Den kulturelle innsett kirken har er umistelig, svarer Jørn Lemvik.

Han mener det må gå an å diskutere hvor mye organisasjonene skal la seg binde opp av Norads retningslinjer hvis de ønsker å benytte seg av kirkens struktur for å nå fram med sin u-hjelp.

— Vi er veldig glade for at mye av vårt diakonale arbeid sammenfaller med Norads planer. På den måten kan vi få statlig støtte for tiltak vi ønsker å gjennomføre, men som vi kanskje ikke hadde hatt midler til selv. På den annen side har Norad hatt synspunkter på at den enkelte driver arbeid i for mange land og vil at de skal konsentrere innsatsen, eller de fra år til annet vil prioritere for eksempel handikappede, miljøtiltak, hiv/aids-arbeid eller kvinner. Vi vil ikke bli styrt, men ønsker et godt samarbeid, hevder Lemvik.

Han trekker veksler på sitt mangeårige arbeid som konsulent innen faget ledelse og organisering når han slår fast:

— Jeg tror god ledelse er en nøkkel til utvikling.

MISJON ER HELHETLIG ARBEID

— *Hvordan definerer du misjon og hva faller inn under misjonsarbeidet?*

— Tradisjonelt har misjonsarbeid handlet om å vinne disipler og bygge kirker. Men hele

tiden har det ligget inne en diakonal innsats. Når vi snakker om misjon tenker vi på en helhet. I dagligtale er ofte misjon forbundet med disippelgjøring.

Lemvik snakker varmt om at det fra gammelt av ikke fantes noe skille mellom det diakonale og det evangeliserende arbeidet. Alt var integrert i uttrykket misjon, som Ordets og håndens arbeid. Det var ikke statlig u-hjelp som fikk misjonærene til å bygge skoler og helseinstitusjoner. Det gjorde de lokale behov.

— Men med penger følger retningslinjer, fortsetter Lemvik. — Vi har vår egen identitet som vi skal være bevisste på å ivareta. Vi er ikke kontraktører for Staten, slår Jørn Lemvik fast.

Likevel stikker ikke generalsekretæren under en stol at 142 millioner statlige kroner

som i 2008 kanaliseres gjennom BNs 16 aktive medlemsorganisasjoner, blir til verdifull utvikling, helsearbeid og skolegang der de brukes. Av de mottar PYM 23 millioner til ulike bistandsprosjekter i ti land. Jørn Lemvik ønsker å være klar på at det er visse plattformer hvor man kan gjøre felles sak og samarbeide, og at vi ikke må bli overkjørt av en økonomisk tung statlig instans.

— Vi skal være tydelige på vår identitet. Vi skal ikke være andre enn de vi er. Samtidig er det klart at kriteriene skal følges, men jeg ønsker å ha en dialog med Norad om kriteriene, avslutter generalsekretæren i Norsk Misjons Bistandsnemnd, Jørn Lemvik.

Jørn Lemvik tror ikke det er mulig å være verdinøytral. En type verdi bærer du med deg i samhandel med andre mennesker uansett. Derfor er troen et pre for oss, ikke et minus, mener Bistandsnemndas generalsekretær.

— Det var ikke statlig u-hjelp som fikk misjonærene til å bygge skoler og helseinstitusjoner, men de lokale behov, minner Jørn Lemvik om. Evangelisering og sosial hjelp har alltid gått hånd i hånd i misjonsarbeidet.

Foto: Oddwin Solvoll

BLADET TSJILI OM:

Evangelisering og utviklingshjelp

I DET SISTE HAR IJEN diskusjonen om bistand og misjon dukket opp. Med jevne mellomrom kommer spørsmålet: «Er det mulig for misjonsorganisasjonene å tenke to ting på én gang?» Blander vi evangelisering og utviklingshjelp?

Vi er overbevist om at vi klarer det. Utallige evalueringer og rapporter fra uavhengige konsulenter konkluderer også med at vi klarer å skille. Vi ønsker å gi alle mennesker en ny mulighet; kristne eller ikke, med en annen tro eller uten tro. Kvaliteten på arbeidet vårt skal måles ut fra at vi ikke gjør forskjell på folk. Norads støtte til våre prosjekter har hjulpet oss til å bli flinkere til dette. Norske bistandsmidler har vært med på å gjøre misjonsorganisasjonene profesjonelle på bistand. Kravene til resultater og til å ikke blande sammen evangelisering og bistand, har vært til stor hjelp for organisasjonene.

Vi har ønsket å gi mennesker som har vært avstengt fra å kunne leve et verdig liv, en ny mulighet. Det i seg selv er en gudegitt oppgave! Vi ønsker å gi mennesker en ny sjanse, muligheter for et bedre liv.

Utdrag fra redaktør Arnt H. Jerpstads leder i bladet Tsjili

Vannsalg betaler for gatebarn

Pinsevennenes gatebarnsenter i Mosambik har i årenes løp opparbeidet et godt rykte. Som det stod på dagsplanen til den svenske helseministeren, Maria Larsson: «Besøke et velfungerende gatebarnsenter». Kjell Magne Bondevik besøkte senteret i 2000, da han var statsminister, og sangeren Jørn Hoel ble sendt dit av NRK for å synge under en direktesendt gudstjeneste fra senteret under tv-aksjonen «sammen for barn». Alle uttaler at dette møtet gjorde sterkt og uslettelig inntrykk.

TEKST ODDWIN SOLVOLL

Det er ikke å undres over at gatebarnsenteret, som er bygget opp med Norad-midler, i Mosambiks hovedstad, Maputo, har fått slik oppmerksomhet. Flere har beskrevet hvor rørende det er å treffe strålende, livsglade gutter og vite at de har levd som gatebarn uten håp og fremtid.

FØRST SENTERET, SÅ HJEM

Prosjektet har byttet navn til: Nytt Håp – for barn i nød. Senterets engasjement har skiftet karakter fra å være et rent gatebarnprosjekt til også å omfatte kirkeskoler og hjelp til foreldrelose barn i forbindelse med hiv/aids-katastrofen. Mens gatebarnprosjektet har dreid seg om rehabili-

Alfonso er en tidligere gategutt som har fått hjelp gjennom gatebarnsenteret å komme bort fra gaten og tilbake til sin familie. Han er nå 20 år, går tiende klasse på kveldstid og er av de ansatte i vann-fabrikken hvor han daglig kjører ut sammen med en kollega for å levere «Água de Eden» i Maputo by.

Foto: Axell

tering, er de andre områdene forebyggende.

– Gatebarnsenteret har plass til 36 gutter. For tiden bor det 34 gutter her. En del av gatebarnsenterets arbeid består i å oppsøke gategutter og motivere dem til å flytte hjem igjen, forteller Elisabeth Axell til Misjonsmagasinet.

– Gutter som ønsker å bryte med levestandarden og forlate gatelivet, men har behov for å bearbeide forholdet til familien de rømte fra, kan få tilbud om plass på gatebarnsenteret. Den første uken de kommer til oss oppsøker vi familien for å gjenoppta kontakten og for at de skal vite hvor barnet deres er. I løpet av de to til tre år hvor guttene bor på senteret, besøker de familien i helgene og ferier. Familiene deltar på seminarer på sentret og får jevnlig besøk av «reintegrerings-teamet». Det vurderes underveis når guttene skal flytte hjem.

HJELP TIL SKOLEGANG

I tillegg til de som bor på senteret, kommer det daglig 12-14 gutter og deltar i ulike aktiviteter som vedlikehold, arbeid på hage og åker med mer. Disse guttene spiser her, får mat med seg hjem, litt lommepenger og hjelp med studiene. Mange av dem har en vanskelig familiesituasjon, ofte på grunn av fattigdom. Målet er å gi dem en utdannelse og finne arbeidsplasser til dem slik at de kan bli selvstendige.

«Gatebarnsenteret i Maputo, som ble bygget opp med Norad-midler, førte videre til dannelse av vannfabrikken. I dag er det denne som dekker videre drift av gatebarnsenteret.»

På senteret finnes også systue, et verksted hvor de eldste guttene kan lære om bilmekanikk, tresløyd og i hjørnestensbedriften, vannfabrikken, Aqua de Eden, har senteret god inntekt ved salg av drikkevann.

I tresløyden lager de fluktstoler og sammenleggbare verandabord og -stoler. På metallsløyden blir det sveiset sammen griller, og på systua produserer guttene bordduker, grytekluter, forklær, kokkeluer, kuvérbrikker og annet som hører til et verandamøblement.

På grunn av Mosambiks varme klima, tilbringes mye av fritiden på verandaer og strender. Utlendinger som arbeider i ulike utviklingsprosjekt i Maputo har god kjøpekraft og kjøper gjerne produkter som er laget til inntekt for et senter for gatebarn.

LØNNSOMT VANN

Da tomten til gatebarnsenteret ble innkjøpt var det ingen som visste at det lå en stor vannkilde under tomten. I et land med mangel på rent vann var dette en viktig ressurs. Med moderne hjelpemidler pumpes vannet opp,

renses og tappes på flasker. Disse selges, for det meste til utenlandske ambassader, FN og internasjonale firmaer i Maputo.

– Med 11 ansatte har vannfabrikken 509 faste kunder med 545 utleide vannstasjoner. Til enhver tid er det 3500 flasker ute hos kundene. Daglig kjøres det ut opp mot 300 vannflasker. Avhengig av årstiden selges 2500 til 4200 flasker hver måned, som utgjør mellom 50.000 til 84.000 liter vann, informerer Axell.

VANNSALGET DEKKER DRIFTEN AV GATEBARNSENTERET

Gatebarnsenteret i Maputo, som ble bygget opp med Norad-midler, førte videre til dannelse av vannfabrikken. I dag er det denne som dekker videre drift av gatebarnsenteret.

«En del av gatebarnsenterets arbeid består i å oppsøke gategutter og motivere dem til å flytte hjem igjen.»

ELISABETH AXELL

Med 11 ansatte og salg av 84.000 liter vann i varme måneder, er fabrikken Agua de Eden en god inntektskilde som dekker driften av gatebarnsenteret.

Foto: Axell

Daglig blir opp mot 300 flasker vasket og fylt opp med vann som har gått gjennom syv filtere og ultrafiolett bestråling.

Da de boret etter vann til bruk for gatebarnsenteret oppdaget man en vannkilde. Etter en oppbyggingsperiode av vannfabrikken, finansierer vannsalget i dag driften av senteret.

FREDSPRIS TIL PASTOR BULAMBO LEMBELEMBE I PYM-PROSJEKT:

Fredsarbeid blant overgripere og terrorister i Kongo

Den kongolesiske kirken arbeider, under ledelse av Bulambo Lembelembe, for fred og forsoning mens hutumilitsen fra folkemordet i Rwanda terroriserer landsbygda og driver bestialske voldtekter på kvinner i Kongo. Nå får Lembelembe Rafto-prisen for fredsarbeidet.

TEKST ODDWIN SOLVOLL
FOTO PYM

Det pågår fortsatt terrorhandlinger etter folkemordet i Rwanda, som kulminerte med fredsavtale mellom hutuer og tutsier i 2003. Storparten av overgripere var da fordrevet ut i jungelområder, blant annet inne i Kongo. De har i dag intet å livnære seg av og stjeler og plyndrer i landsbyene og skaper frykt ved sine særdeles brutale voldtekter. Det var under disse forhold pinsepastor Bulambo Lembelembe ba PYM om hjelp til et freds- og forsoningsarbeid for overgripere. I november i år mottar Lembelembe Rafto-prisen for sitt fredsarbeid.

KIRKEN I BESTE POSISJON

– Pastor Lembelembe så at fellesskapet av protestantiske kirker i Kongo, ECC, var i en unik posisjon til å komme inn med hjelp for tilbakesending av hutumilitsen, forteller Solbjørg Sjøveian ved De norske pinsemenigheters ytre misjon, PYM. Hun er ansvarlig for et oppsiktsvekkende prosjekt for frivillig tilbakesending av interhamwe, som hutumilitsen kalles. Prosjektet startet i 2006 med mål om å få til en fredelig løsning for partene.

FN regner med at 6- 7.000 personer i opprørsgruppen bærer våpen. Av sivile flyktninger beregnes antallet til det dobbelte. Kirkene, som har hatt nær kontakt med opprørsledere, opererer med langt høyere talle.

BETYDNINGSFULLE RESULTATER

Allerede begynner resultatene av prosessen å vise seg idet over 1.000 rwandiske flyktninger har reist tilbake og avvæpning av soldater er i gang. 25. juli i år ble de første våpnene innlevert.

– Dette er et prosjekt det er stort å være med på hvis vi lykkes, sier Sjøveian. – Ikke bare fordi det er stort i omfang, for det er det, men spesielt fordi dette kommer til å bety så mye for store deler av lokalbefolkningen i Kongos områder, der PYM i et par generasjoner har drevet misjon.

Prosjekt Repatriering av flyktninger fra Kongo til Rwanda, som mottar økonomisk støtte fra Det norske utenriksdepartement, UD, drives i samarbeid mellom PYM, Enhetskirken i Kongo, ECC, og Senter for Interkulturell kommunikasjon, SIK. Kåre Lode fra SIK er tilknyttet prosjektet som rådgiver og var den som formidlet oppstarten:

– Det var gjennom arbeid i et annet prosjekt at jeg fikk en klar forståelse av at kirken i Kongo tenkte i de baner at de kunne bidra til å løse et viktig problem. De ønsket å drive dette sammen med PYM, som de har hatt gode forbindelser med gjennom flere tiårs godt samarbeid, uttaler Kåre Lode.

TRE GANGER STØRRE ENN FNS ANTAKELSE

Prosjektet er delt i to. Første fase ble ferdig i 2007. Den hadde som mål å utarbeide en gjennomførbar strategi samt å beregne omfanget av målgruppen, den paramilitære hutumilitsen.

– Vi fant at målgruppen utgjør om lag 85.000 personer, rundt tre ganger så mange som FN har antatt, forteller Solbjørg Sjøveian. – De fleste av disse er ugifte menn, de aller fleste bevæpnet.

Man er allerede i gang med fase to, som innbefatter avtaler med myndighetspersoner i Kongos nabostater, og forhandlinger med det rwandiske statsapparat om vilkår for repatrieringen. UD har til nå gitt 5,8 millioner kroner til dette fredsarbeidet.

Situasjonen blir komplisert ved at gruppene som nå skal avvæpnes ikke stoler på FN-styrkene. Derfor må ECC-kirkene fortsatt ta ansvar for prosessen, hvor en del av arbeidet består i transport og i å opprette transitteire.

Det at kirken har brydd seg, har tent et håp i dem om at tiden som landflyktig i jungelen kanskje kan få en ende.

– Flere har ytret seg og lurert på når de kan belage seg på hjemferd, sier Sjøveian. – Men det betyr ikke at de har endret sin atferd. Det er fortsatt slik at de utfører terrorhandlinger. De har ingen ting å leve av i jungelen og har lang tradisjon for at hvis man har et våpen, kan man forsyne seg med det en trenger, legger Lode til.

BESTIALSKE VOLDTEKTER

For landsbyboerne vil det ha enorm betydning dersom repatrieringen, hjemsendelsen, lykkes. Slik situasjonen er nå blir landsbyer i provinsene Sør- og Øst-Kivu stadig hjemsøkt av soldater som truer til seg avling og eiendeler, og bedriver bestialske voldtekter og seksualisert vold. Det fikk en mor med fire barn erfare da hun ble voldtatt av fire hutuer etter tur. Hennes mann ble skutt da han forsøkte å hindre voldtekten. Svigerfaren ble også tvunget til å ha sex med kvinnen. Etterpå kappet de av henne benet, skar det i småbiter, stekte det og tvang barna å spise. Da sønnen nektet, ble han drept.

– For mange av de voldtatte kvinnene er dette en tragedie for resten av livet. Mange blir utstøtt fra familien

UKONTROLLERT JUNGEL: Med store, ukontrollerte jungelområder i Sør- og Øst-Kivu, er det lett for overgripere å skjule seg mellom hver gang de raider landsbyer.

når fremmede har foregriper seg på dem. Blir de gravide etter voldtekt, regnes ikke barnet som familiemedlem og både mor og barn kan bli utstøtt. Mange landsbykirker skiller heller ikke mellom utroskap og voldtekt. Dette får dramatiske følger, forteller Solbjørg Sjøveian.

MOTSTRIDENDE INTERESSER

Man regner med at voldtektene har pågått siden 1998. Det var da menighetene la merke til at mange voldtatte kvinner kom til deres sykehus og misjonsstasjoner for å få hjelp. Tallet på voldtatte kvinner var meget stort. Det er et annet forhold som også har betydning for saken. Kongo har store forekomster av diamanter og edelstener. Med en ustabil statsadministrasjon gir det gode forhold for smugling. Derfor medfører dette en viss risiko for de som står i spissen for fredsprosessen lokalt.

De rwandiske interhamwe-soldatene har betenkeligheter med å vende tilbake til Rwanda og møte et rettssystem man ikke har tiltro til, orienterer Kåre Lode. Gacaca-retten har fått det ryktet at de fabrikerer «bevis» for å fordreie retten. Nå har også kongolesiske myndigheter åpnet for at rwandere på visse vilkår kan få bli i Kongo.

– Kirken er over alt, også der statsadministrasjonen ikke rekker ut. Den har innarbeidet stor tillit i folket, særlig i den tiden staten ikke har fungert har kirken tatt ansvar for helse og undervisning i samfunnet, informerer Kåre Lode.

– Vi er allerede i gang med prosjekter rettet mot barnesoldater som militsen rekrutterer, og voldtekts-ofre. Vi kan si at vi på denne måten har arbeidet med symptomene fra hutumilitsen i Kongos jungel. Nå har kirken tatt initiativ til å jobbe med selve problemet, å finne løsninger for hutumilitsen som gjemmer seg i Kongos jungel, sier Sjøveian. – Ellers er dette et omfattende prosjekt med samhandling mellom mange parter. Derfor vet vi ikke om vi vil lykkes. Men om vi lykkes, vil det bety uendelig mye for dem det berører, slår Kåre Lode fast og mener prosjektet er i de beste hender hos den lokale kirken i samarbeid med PYM, som har 80 års uavbrutt tilstedeværelse i området.

Men rent praktisk, ute i terrenget, ansikt til ansikt med paramilitære ledere, står prosjektlederen i Kongo, pastor Bulambo Lembelembe. Det er han som organiserer den viktige dialogen. Det er gledelig at han for sin innsats får tildelt Rafto-prisen 2. november 2008.

UTRYGT: Det er utrygt for kongolesere, spesielt kvinner, å gå alene på øde fjellveier. Hva skjuler seg bak neste sving?

TOK INITIATIV: Det var pastor i fellesskapet av pinsemenigheter i Kongo, CELPA, Bulambo Lembelembe som tok initiativ til fredsprosjektet i samarbeid med PYM og UD. For dette mottar han nå Rafto-prisen.

Skolebøker på lokale indianerspråk

– Nå kan ava guaraniindianerne i Paraguay lese sin egen historie på sitt eget morsmål. Skolebøker på guarani foreligger klare til bruk etter et prosjekt der PYM-bistand er en av samarbeidspartnerne. Det opplyser Eli Bjørnebråten som er prosjektansvarlig i PYM.

TEKST EB/OS
FOTO PYM

LANG MISJONSTRADISJON

Helt siden 50-tallet har norske pinsevenner arbeidet blant indianerne i Paraguay. Da indianerne ytre ønske om å lære å lese og skrive på eget morsmål ble det søkt Norad-midler til et slikt prosjekt. Prosjektet omfattet bygging av skoler, støtte til tilpasset undervisningsopplegg, organisasjonsutvikling og nedskrivning av sin egen kultur og tradisjon.

Nå foreligger de første skolebøkene, men prosessen har tatt lang tid.

LANG OG GRUNDIG PROSESS

Det hele begynte med at en del eldre indianere fra av guaranistammen tok kontakt med misjonærene for å få hjelp til å ta vare på egen kultur. Det gikk flere år før arbeidet med å lage den første læreboken kunne starte. Prosessen tok tid fordi arbeidet måtte utføres

av indianerne selv. De bruker andre ord og fortellermåter når utenforstående hører på. Fortellerne valgte selv hva de ville ha med.

SANGER OG BERETNINGER BEVART FOR ETTERTIDEN

Det ble gjort lydopptak av fortellingene, og arbeidet med å systematisere etter tema kunne begynne. Så var det en ny runde med fortellerne for kontroll. Samtidig ble tegninger og bilder samlet inn.

I 2005 ble 27 bøker ferdigstilt. Da forelå også en egen ordbok på ava guaraniens eget språk. Her er det også forklaringer og henvisninger til spansk. I tillegg var de tre første kassetten med sang klare. Dermed er melodier og sangtekster bevart for ettertiden.

Dette arbeidet ble kjent blant andre indianerstammer som ønsket tilsvarende tiltak for å ta vare på sin kultur. I 2007 startet arbeidet med lærebøker til mbya-stammen. Dette arbeidet skal gå fram til 2009.

ENDELIG: Etter et vellykket bistandsprosjekt kan denne unge indianerjenta endelig lese om sin egen kultur på sitt eget morsmål.

Suksesskolen for somaliere i Wajir

Wajir Success Academy så (skole)dagens lys for ni år siden. Siden den gang har skolen vokst til 748 elever og en stab på 30. Vi har møtt en av personene bak suksessen, Sveinung Djupedal.

TEKST ANNE LISE SØVDE
FOTO PYM

Skolen ble startet av et kenyansk par i 1999, Jared og Joyce Omondi, som bar på en drøm om å gjøre noe for den somaliske befolkningen nord i landet. Det første året hadde de ingen klasserom, så familiens lille kjøkken ble omgjort til skolebygg for de sju førsteklasingene. Kort tid etter ble Sveinung Djupedal en del av skoledrømmen i Wajir, og prosjektet nådde nye høyder.

SKOLE FOR BARN OG VOKSNE

I 2001 fikk Wajir Success Academy et landområde på 88 mål av de lokale myndighetene, for å bygge en ny skole til den voksende elevmassen. Norad har støttet prosjektet i tre år. Resten har kommet fra private givere, gjennom innsamlinger og misjonskollekt, blant annet i Filadelfia, Oslo. Klasserom og lærerboliger ble bygget, og undervisningsmaterieell og utstyr fornyet. Flere mindre prosjekter ble også satt i gang, som for eksempel leseundervisning for voksne kvinner, og helseprosjekter. I dag er hele skoledriften finansiert gjennom skolepenger.

Dette året hadde skolen sin første avgangsklasse, og resultatene var imponerende. 15 av de 45 avgangs-

Sveinung Djupedal med en av elevene ved skolen i Wajir.

elevene hadde så gode resultater at de kunne søke seg videre på Kenyas aller beste skoler. Skolen har 50 prosent jenter blant elevene, noe som er svært uvanlig i dette området. Wajir Success Academy bærer altså navnet med rette.

BYGGER BRO

Gjennom skoleprosjektet har vi mulighet til å påvirke et helt samfunns holdninger. Et folk som i generasjoner har lært å assosiere kristendom med

umoral, maktmisbruk og ondskap, kan se at vi representerer noe annet. Målet er at dette kan være med å bygge en bro mellom muslimsk og kristen kultur, avslutter Sveinung.

Sveinung Djupedal er Filadelfia, Oslos utsendte medarbeider i Wajir. Han er nå i Norge for en periode, og har giftet seg med Marie Anette Strandskogen.

Hvert minutt blir nye barn smittet!

Det gjelder en av vår tids store katastrofer. 15 millioner barn er rammet fordi en eller begge foreldre er døde. 90 % av barna får ingen offentlig støtte eller omsorg. 2,3 millioner under 15 år er smittet. Hiv/Aids-katastrofen er en enorm utfordring for menigheter og kirker sør for Sahara. Derfor angår Hiv/Aids også oss.

- Begrepet "langt unna" eksisterer ikke lenger. Utenriksminister Jonas Gahr Støre

Skaff deg mer kunnskap og innsikt! Da kan vi stå sammen i kampen for å redde liv.

Du kan få brosjyren Barn og Hiv tilsendt gratis.

Les mer på pym.no/nord sør

Send bestilling til PYM på mail: post@pym.no eller navn og adresse på postkort til PYM, Boks 2, Tveita, 0617 Oslo

TØRRE
B. Tørre AS
Instrumentteknisk firma-service og salg
Tlf. 32 79 18 30
Fax 32 79 18 31 • Mob. 95 23 23 43
Postboks 100, 3476 Sætre
E-post: b.toerre@online.no

Omega Communications
EDB systemutvikling, rådgivning etc.
Krokåshaugen 94, 5300 Kleppesto
Telefon: 90 09 32 18 • Telefax: 94 08 77 00
E-mail: omegacom@online.no

Alfabetiseringsprosjekt i Niger

PYM har vært engasjert i bistandsarbeid i Niger siden 1997. Det begynte med et alfabetiseringsprosjekt i byen Zinder. Samarbeidspartnerne er lokale myndigheter og Societe International de Linguistique (SIL) i Zinder. Senere, i desember 1998, startet PYM og fellesskapet av pinsemenigheter, CELPA, opp en ny virksomhet i hovedstaden Niamey. I tillegg til det menighetsbyggende arbeidet, ble det bygget et senter for kursvirksomhet. Partner her er CELPA, Niger i Niamey.

For tiden er det to utviklingsprosjekter. Det er Hausa literacy, Zinder og Training Centre for literacy, Niamey. Begge prosjektene driver leseopplæring blant voksne, primært kvinner. Det undervises også i søm.

UNDERVISNING: I Niger får voksne kvinner lære å lese, og de får undervisning i søm.

PlakatXpressen

- Storformatprint
- Folieskjæring
- Laminering
- Fargekopiering
- Innbinding
- Scanning
- Montering
- Printing fra Mac/PC
- Print On Demand
- Desktop Publishing
- T-skjorte- og Capstrykk
- Skilt-/bil-/vindusdekor

ColorMaster Norge
Thv. Meyersgt. 64, 0552 Oslo
Tlf: 22 80 64 80 Fax: 22 80 64 81 ISDN: 22 35 28 99 www.colormaster

PROSJEKTLEDERE GRACE AUMA OG RODAH MUTAWE OM KVINNEPROSJEKT:

– Inntekt styrker selvtilliten for kvinner, rangert som kveg

Kvinner i Kenya danner sparegrupper gjennom menigheten, hvor de kan låne penger og starte småbedrifter. Egen inntekt gjør godt for selvtilliten i et samfunn der kvinner rangeres på linje med kveg, informerer Grace og Rodah på norgesbesøk.

TEKST ODDWIN SOLVOLL

De smiler ofte – begge to. Men den ene er livlig og pratsom, den andre mer stille og fundende. Grace Auma og Rodah Mutawe er henholdsvis leder og nestleder for kvinneprosjektet Tuinuane. De har kommet til Norge for å fortelle om kvinners situasjon i Kenya og presentere prosjektet.

– Kenya er et stort land med 34 millioner innbyggere. De store byene kan være moderne, der folk bor i leiligheter og går på jobb i kontorer og bedrifter som i andre deler av verden. Ute på landsbygda er forholdene svært enkle, forteller kvinnene. De forskjellige områdene kan ha svært forskjellig kultur og tradisjon. Men over alt står kvinner lavt på rangstigen, forteller de.

VANLIG GIFTEALDER FOR JENTER: 10 – 14 ÅR

Det er for det meste Rodah som prater. Hun informerer om unge jenter som ikke får gå på skole fordi det er bortkastede penger. Jentene kan heller være hjemme og gjøre nytte for seg. Dessuten er det en tendens at jenter med utdanning får egne ideer og krav. Det er ubehagelig, sier hun og ler hjertelig. Hun er selv en kvinne med ideer, og følgerlig – ugift.

Jenter blir giftet bort allerede i niårs alder. Men det mest vanlige er fra 10 år til 14. Mannen hun får er ofte vesentlig eldre. Brudeprisen er et annet kapittel. Den kan være meget høy. I noen kulturer bidrar hele landsbyen til å betale brudeprisen. Da blir kvinnen et slags felleseie for de som har vært med og betalt, noe som er svært ydmykende for kvinnen.

UNDERTRYKES OGSÅ I MENIGHETEN

– Hvor står kirken i dette? Aksepterer menighetsledere at dette skjer i deres menighet?

– De fleste tar med seg sin kultur selv om de blir født på nytt. De har ingen annen kultur å ha som forbilde. Enkelte pastorer forkynner at det ikke er riktig å undertrykke kvinner, mens andre siterer ivrig Pauli ord om at mannen er hode og kvinnene skal tie. Generelt sett står kvinner lavt også i menigheten, selv om de nok lider mindre her enn ellers i samfunnet, sier de to. – Ofte rangeres kvinner sammen med barn og dyr.

Vilkårene i oppvekst og ekteskap er meget vanskelige for kvinner i Kenya. Når kvinnene står sammen kan de støtte hverandre. Illustrasjonsfoto: S. Jacobsen

De er en eiendel som mannen kan bruke slik han finner for godt, sier Rodah hoderystende. – Hun har ofte ikke arverett. Dør mannen, står hun på bar bakke.

– Jeg var verd seks kuer, men Rodah er ikke verd noe, erter Grace og begge skratter hjertelig. Rodah er ikke gift, mens Grace ble gift til en brudepris på seks kuer. Dessverre døde mannen hennes. Nå har hun viet seg til å hjelpe andre kvinner.

MÅTTE SKAFFE INNTEKT

Grace og Rodah startet i 1999 alfabetiseringsklasser for kvinner. For å komme fram i livet må man minst kunne lese og skrive, var tanken. Mange deltok i klassene, men falt etter hvert fra. De kom ikke videre likevel.

– Det var da vi fant ut at vi måtte skaffe dem inntekter. Etter å ha undersøkt ulike former for mikrofinans tok vi utgangspunkt i et eksisterende opplegg og skreddersydde det for våre forhold, beretter Grace.

Det hele startet som et prosjekt gjennom pinsefelleskapet Free Pentecostal Fellowship Kenya, FPFK, finansiert med bistandsmidler gjennom PYM. De to kvinnene forstod at for å kunne få lokale kvinner med i prosjektet måtte de starte med å kontakte mennene.

– Vi hadde samlinger med mennene hvor vi orienterte om hva vi hadde for hensikter og at det er godt for kvinner å være sammen og støtte hverandre. På den måten vant vi mennenes tillit og kunne gå i gang med kvinnearbeidet Tuinuane, som betyr å løfte og hjelpe hverandre opp.

STARTET MED BISTANDSHJELP – KLARER SEG SELV

Grace og Rodah samlet kvinnegrupper og startet undervisning i tema som: styrken i gruppefelleskap, hvordan drive selvstendig næring, enkelt regnskap, hvorfor spare penger, lederskap og flere liknende grunn tanker. Hver gruppe har én styrer, én kasserer, én sekretær og én kontrollør.

Gruppene kom i gang. Kvinnene diskuterte forretningsideer, lånte småbeløp og startet mindre forretninger. Tvungen sparing gikk til nedbetaling av lån og bygge kapital i gruppen. Tuinuane er et skoleeksempel på hvordan bistandsmidler kan sette i gang aktiviteter som siden fortsetter for egen maskin.

De to ler godt når de forteller om kvinners kreativitet for å holde inntekt unna en grådig mann: En kvinne kan kjøpe en geit, men har den stående hos nabokona. Hun sier til sin mann at geita tilhører kvinnegruppen, så han kan ikke selge den.

– Økonomien i Kenya er så vanskelig at de fleste menn er glade for ekstra inntekt i familien, orienterer Grace.

Sparegruppene kom ikke ordentlig i gang før i 2005. Allerede er det 367 grupper med 5934 medlemmer. Av inntekt fra disse gruppene er det mange som får mat på bordet og mange barn får videregående utdanning betalt av mamma.

– Målet er å styrke kvinners posisjon i samfunnet, lære dem å bli ansvarlige og bli sterkere økonomisk. Kvinner trenger å endre sitt tankemonster: vi er så svake, vi kan ingenting, anfører Grace Auma og Rodah Mutawe.

Med gruppesparing for kvinner som tema har prosjektlederne Rodah Mutawe og Grace Auma holdt foredrag i Norge.

Foto: Oddwin Solvoll

Misjonærforberedende kurs på Gå ut senteret

- > Varer i 6 måneder > Godkjent av Lånekassen
- > Mer informasjon: www.gus.no

Kontakt: GUS, 2090 Hurdal, NORWAY, Phone: (+47) 63 98 77 77
E-mail: gus@normisjon.no, Web: www.gus.no

Misjonsskolen
gå ut senteret
Nærmere Videre

WASCO Renhold
Vi utfører alt innen renhold
i Bergen og omegn

55-200842

WASCO Renhold
Roggegt. 11A, 5056 Bergen
Tlf./Fax: 55 20 08 42

Tor Aamodt
Utleie av lager

Gamleveien 108
1475 Finstadjordet
tlf. 67 90 22 77 – mobil 91 14 45 52
aamodt2@online.no

wera Trykkeriet
med de
spenstige
og effektive
løsningene

WERA AS – ikke helt A4
Telefon 35 51 64 10 www.wera.no

PYM-hjelpen

- Sender hjelpesendinger over store deler av verden, prioriterer sult- og katastrofeområder
- Mottakerapparatet ute er nettverket av misjonærer eller Kirkens Nødhjelp
- Hjemme: 20 mottak rundt om i landet for klær og utstyr, stort lager i Enebakk
- Arbeidet drives på frivillig basis, med

egen daglig leder

- Kontonummer: 1645.01.30838
- Kontakt oss: Daglig leder, Levi Trobe, tlf.: 22 19 47 09, mob.: 900 54 016

PYM's barnehjelp

- Åndelig, sosial og materiell hjelp til barn på våre misjonsfelt
- Områder med sosial og materiell nød prioriteres

- Inntekter fra søndagsskoler, junior grupper, gaver fra menigheter og faste givere
- Støtter barnehjem og institusjoner som gir barn med problemer en bedre hverdag
- Støtter prosjekter bl.a. i India, Kenya, Filippinene og Paraguay
- Barnehjelpen har eget infoblad: Gode Nyheter
- Kontonummer: 7877.08.80679

Misjonsfondet

- Direkte støtte til evangelisk arbeid for å nå alle folkeslag med evangeliet
- Støtte til bl.a. bibelskoler og bibelspredning på våre felt
- Kontonummer: 3000.16.85380

Les mer på:

www.pym.no

HÅNDBOK FOR MISJONÆRER OG MENIGHETER SOM ER ARBEIDSGIVERE

NY UTGAVE FORELIGGER I JUNI 2008

Bestill i dag! Bruk kupongen under eller se mer informasjon og elektronisk skjema på nettsiden www.pym.no

www.pym.no

Håndboken inneholder råd og veiledning, skjemaer og informasjon om utenlandsopphold, arbeidsgiveransvar og tjenestetilbud fra Misjonskontoret. Dette inkluderer emner som trygd, lønn og skatt, forsikringer, personalomsorg, forberedelser og kontaktinformasjon.

BESTILLINGSKUPONG

Bestillers navn: .....

Adresse: .....

Postnr/sted: .....

Telefon/epost: .....

___ stk Håndbok i CD format, kr 150,-

___ stk Håndbok i CD format + PYM-perm for å sette inn utskrifter fra CD, kr 180,-

___ stk Håndbok i perm med alt innhold, kr 250,-

Bestillingen sendes til: **PYM. Boks 2 Tveita. 0617 Oslo. post@pym.no**

Vil du ha
en bank som
kjenner deg?

Stein Beitsen
kunderådgiver
tlf 38 17 37 76

Mange kjenner oss som banken for kristne organisasjoner i Norge. Det du kanskje ikke vet, er at vi også kan være din bank. Vi har lang erfaring med oppfølging av personkunder over hele landet.

Ta kontakt på telefon 38 17 35 00 eller www.sparebankenpluss.no for mer informasjon. Det er alltid hyggelig å prate med kjentfolk.

DE NORSKE PINSEMENIGHETERS YTREMISJON

Hva er PYM?

PYM står for De Norske Pinsemenigheters Ytremisjon og er et fellestiltak for misjon fra Pinsebevegelsens over 280 menigheter. Omfanget av misjonsaktiviteter i Pinsebevegelsen og gjennom PYM utgjør en av Norges største misjonsvirksomheter.

PYM har to hovedområder: evangeliserende arbeid og bistandsarbeid. Misjonsarbeidet er forankret i pinsemenighetene som er utsendere av misjonærene. Arbeidet koordineres gjennom fellesutvalg knyttet til de enkelte land og verdensdeler. Pinsemenighetene har i dag om lag 130 aktive misjonærer i utlandet fordelt på om lag 40 land på 4 kontinenter. PYM står for over 20 utviklings- og nødhjelpsprosjekter i 11 land i samarbeid med Bistandsnemnda, Norad og Utenriksdepartementet.

Pinsemenighetenes snart 100 års engasjement for misjon fra Norge har sitt utgangspunkt og fundament i evangeliet om Jesus Kristus. Å fortelle alle folk om Guds gode frelse ved troen på Jesus Kristus, er et kall. Bibelen viser at hvert eneste menneske har en ukrenkelig verdi. Misjon skal derfor alltid skje i respekt for andre menneskers valg, kultur og livssituasjon. Å hjelpe mennesker i nød er kjærlighetshandlinger på grunn av vårt møte med Bibelens budskap.

PYM KONTORET

Besøksadresse: Tvetenveien 152, på Tveita i Oslo
Postadresse: Postboks 2 Tveita, 0617 Oslo

Gaver til misjonen

SKATTEFRADRAK FOR GAVER TIL PYM

PYM er registrert hos Skatteetaten som godkjent organisasjon for skattefradrag. Gaver til arbeid gjennom PYM fra kr. 500 til maksimalt kr. 12.000 pr. kalenderår. Personnummer må oppgis til PYM.

MISJONSFONDET FOR EVANGELISERING

Misjonsfondet til PYM utdeles en gang hvert år fordelt på de fire verdensdelene. Fondet støtter spesielt evangelisk arbeid som litteraturspredning, bibelskoler og undervisningsaktiviteter knyttet til kristenlivet. PYMs hovedstyre bevilger støtten etter en fordeling ut fra inkomme søknader fra misjonærene.

Gave til dette fondet merkes med «Misjonsfondet».

GAVER TIL HJELPEARBEID OG BISTANDSPROSJEKTER

Til alt hjelpearbeid i PYM regi er det behov for støtte. Til alle prosjekter støttet gjennom Norad og BN, skal PYM bidra med en egenandel. For hver krone som gis av frivillige givere, får PYM 9 kroner i offentlig støtte. Les mer om hvilket hjelpearbeid du vil støtte på PYMs nettsider. Gaver til hjelpearbeidet merkes med navnet på prosjektlandet og «Bistand»

Gavekonto nummer: 3000.17.00770

PYM kontoret

BJØRN BJØRNØ
generalsekretær
bjorn@pym.no
telefon 948 44 454

SOLBJØRG SJØVEIAN
programansvarlig bistand
solbjorg@pym.no
telefon 94 84 11 84

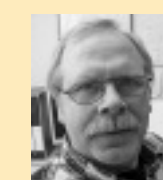
ELI BJØRNEBRÅTEN
prosjektrådgiver
eli@pym.no
telefon 948 43 402

NIGEL ERWIN
økonomileder
nigel@pym.no
telefon 948 38 538

KAI KJOSBAKKEN
reise- og personalkonsulent
kai@pym.no
telefon 948 39 591

ODDWIN SOLVOLL
informasjonskonsulent
info@pym.no
telefon 948 41 084

TORILD ALMÅS
avdelingsleder (f.o.m. 01.12.08)
torild@pym.no
telefon 948 73 654

TROND FILBERG
administrasjonsleder
trond@pym.no
telefon 948 44 366

ODDBJØRG T. GRØDAL
bistands- og økonomirådgiver
oddbjorg@pym.no
telefon 948 32 792

ANNE LISE SØVDE
informasjonskonsulent
annelise@pym.no
telefon 948 38 049

JOFRID LANDA
prosjektrådgiver
jofrid@pym.no
telefon 948 32 118

les mer på: www.pym.no

NY START FOR UNG MASAI-JENTE:

Elisabeths dramatiske tenåringsliv

I en alder av 16 år har masai-jenta Elisabeth opplevd å bli giftet bort, misbrukt og mishandlet. Med god hjelp har hun blitt forsonet med sin familie igjen, men sårene vil hun ha med seg videre i livet.

TEKST OH/OS
FOTO PRIVAT

Hun ble funnet på sykehuset av Jane, som leder et nystartet kvinneprosjekt blant masaiene i Kenya. Og Elisabeth har en dramatisk historie som forteller svært mye om kvinners verdi i Kenya. 10 år gammel ble hun omskåret på en slik måte at det gikk to år før såret hadde grodd. Hun har aldri gått på skole, men i en alder av 12 år ga faren henne som hustru til en mann på 44 år. Mannens gjenytelse var at han skulle hjelpe faren med å passe kuene. Denne mannen hadde to hustruer fra før. Hos ham ble hun låst inne, slått og misbrukt.

Da hun oppdaget at hun var gravid klarte hun likevel å rømme til en kirke i nærheten, der hun visste at moren brukte å gå hver søndag. Det ble skjebnesvangert. Faren oppdaget at hun hadde brutt med det som er meget strenge regler i denne etniske gruppen. Både moren og Elisabeth ble slått. Resultatet var at Elisabeth aborterte. Hun ble plassert på en motorsykel og kjørt til sykehuset, der hun lå i koma i flere uker. Hennes egen familie hadde nå brutt helt med henne.

FANGET OPP AV KVINNEPROSJEKT

Jane Lanoi er ansatt som leder i et PYM-prosjekt, som også støttes av Norad. Prosjektet skal arbeide for å bedre kvinners kår blant masaiene i Kenya. Jane fant Elisabeth på sykehuset, tok henne med til sitt eget hjem og fikk henne i sikkerhet. Det hører med til historien at politiet aksjonerte da saken ble kjent. Faren ble satt i fengsel.

Historien til Elisabeth er ikke enestående. De fleste masai-jenter blir omskåret og giftet bort når de er mellom ti og tretten år. Nå fikk Elisabeth plass som en av ungdommene på Pinsevennes gatebarnsenter i Nairobi. Senteret er bygd opp ved hjelp av støtte fra PYM bistand og Norad-midler. Her har hun fått opplæring i å lese, skrive og sy.

GRIPENDE GJENFORENING

Elisabeths framtid var usikker. Som ungjente hadde hun ingen steder hun kunne gå når hun måtte ut av gatebarnsenteret. Derfor jobbet Jane Lanoi i det skjulte med menigheten, myndighetene og Elisabeths familie. Faren søkte åndelig hjelp og tilgivelse gjennom masaipastor Daniel Kisimei. Tiden var kommet da Jane kunne arrangere familiegjenforening.

Det ble en gripende gjenforening. Representanter fra myndighetene var til stede sammen med familien og resten av landsbyen. Etter høytidelige taler fra Jane, pastoren og distriktkommisær Loitokitok, ble hun ført fram til sin far. Han ba høytidelig om unnskyldning og ga henne en ku, en geit og et lam som bevis på gjenforeningen. Kua var en bot bestemt av landsbyens eldsteråd. Geita var til den påfølgende feiringen.

Nå har Elisabeth startet et nytt liv. Men fremdeles er situasjonen for kvinner meget vanskelig i landet hun bor i. Og sårene bærer hun med seg videre i livet...

OVER: Det var på senteret for gatebarn Elisabeth bodde under sin rehabilitering. Her fikk hun komme til hektene igjen samtidig som hun lærte seg å sy. Kjolen hun har på seg har hun sydd selv.

VENSTRE: Elisabeth har startet et nytt liv, men sårene etter lang tids mishandling må hun leve med.

Jane Lanoi taler til alle fremmøtte i gjenforeningsmøtet. Her benytter hun også anledningen til å informere om skadene ved kvinnelig omskjæring. Denne skikken er meget vanlig blant masaiene.

Distriktkommisær Loitokitok beretter for befolkningen hvordan myndighetene ser på overgrep mot Elisabeth.

Møtet blir meget følelsesladet for den unge jenta. I tråd med tradisjonen stenger hun ikke av for følelsene, men gråter heftig og åpenlyst.

Elisabeths far ber landsbyens folk og sin datter Elisabeth om tilgivelse. Eldsterådet har gitt ham en bot på en ku som han må betale sin datter for tidligere mishandling.

Dagen etter forsoningsmøtet har Elisabeth startet på et nytt kapittel i sitt liv. Her blir hun gratulert og ønsket velkommen av en venninne.